

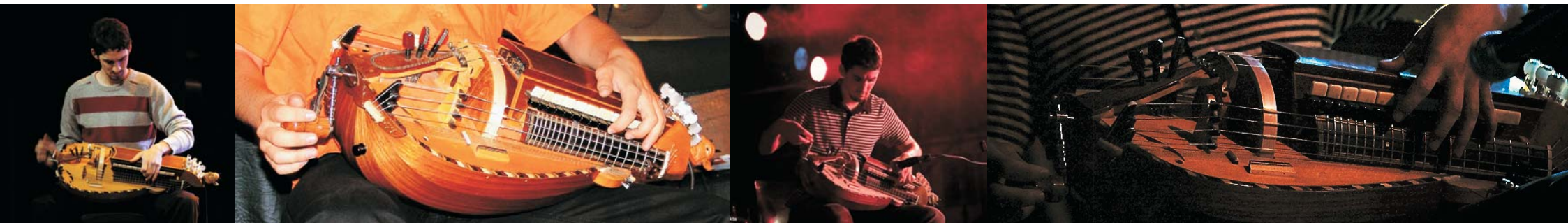
mil anys
dins
l'instrument

adrià grandia
viola de roda

adrià grandia
ekunst@ya.com
www.adriagrandia.com
Tel. 675440908

mil anys dins l'instrument

adrià grandia
viola de roda

Escriure que la música té molts colors no és cap novetat. Seria com dir que la pintura té molts matisos o que una novel·la té moltes lectures. Això mateix passa amb els instruments. Depenent de la disposició de l'interpret, l'instrument pot ser un calidoscopi de sons i d'harmonies.

És el que l'Adrià Grandia porta fent des del seu treball quotidià amb uns instruments que, només pel seu nom, ens transporten a l'edat mitja: la tarota, la gralla i la viola de roda.

Treballa amb els grups Ço del Botafoc, Grallers de la Torre, Carboncle, Stella Splendens, Tazzuff, Bandaeria... grups que passen per les diferents identitats que tenen instruments amb més de 1000 anys d'història.

Amb el títol **Mil anys dins l'instrument** l'Adrià ens convida a redescobrir la gran varietat de sons i matisos produïts per la viola de roda. Els sons que màgicament van sortint d'aquest polifacètic instrument passen per la interpretació i manipulació sentimental i electrònica del músic. **Mil anys dins l'instrument** es basa en composicions originals d'Adrià Grandia.

la viola de roda

D'origen incert, l'aparició de la viola de roda als claustres i monestirs acompanyant els cors es remunta al segle XI, moment en que ja existia un instrument que va ser-ne predecessor: l'organistrum, un instrument tocat per dos músics alhora. L'organistrum apareix esculpit al "Pórtico de la Gloria" a Santiago de Compostela i a un capitell de l'abadia de St. Georges a Saint Martin de Boscherville (França): aquestes són les primeres referències iconogràfiques de la viola de roda (segle XII).

Poc a poc l'organistrum va evolucionar cap a un nou instrument anomenat sinfonia, tocat ja per un sol músic. Aquest instrument va anar sortint dels monestirs de mà dels ministrers per doblar la veu a les cançons de gesta així com a les Cantigas de Santa Maria d'Alfonso X el Sabio (segle XIII). Durant el Renaixement, l'instrument comença a perfeccionar-se i a partir del s. XV ja s'utilitzen les cordes que afegixen l'acompanyament rítmic. A partir d'aquest moment la viola de roda pren dues direccions: una la portarà a formar part dels instruments de la cort de l'època barroca i l'altra l'emparentarà amb els instruments populars.

Durant el Barroc la viola de roda viu la seva època daurada: és un instrument d'orquestra utilitzat per compositors com Lully, J.J Baptiste Anet, Naudot, Dupuits... Al voltant de 1720, el luthier de Versailles Genri Baton comença a utilitzar cossos de llauts i guitarres per construir violes de roda i així és tal i com arriba als nostres dies. Després d'aquest moment daurat, època en què era tocat fins i tot per membres de la reialesa francesa, cap al 1760 la viola de roda cau en desús i es manté únicament com un instrument popular o de taberna, quedant tantes vegades en mans de cecs i prostitutes. A partir d'aquest moment, com a instrument popular s'exten per Europa (Eslovàquia, Romania, Hongria, Holanda, Alemanya, illes britàniques...).

Ja al segle XX, la viola de roda era una espècie en clar perill d'extinció. Pajot, un dels únics constructors que quedava, deixa de construir-ne l'any 1939. Cap al 1960 amb el ressorgiment de les tradicions folklòriques es va tornar a posar interès en l'instrument. Els avis que encara conservaven els seus instruments com Gaston Rivière, Georges Simon y Henri Vasson van passar el seu testimoni a una nova generació de músics. Actualment la viola de roda està extesa en molts llocs d'Europa i del món sencer i a cada lloc té el seu nom: "sanfona" a Portugal, "zanfonia" a Galícia, "zabarrete" al País Basc, "vielle à roue" a França, "ghironda" a Itàlia, "hurdy-gurdy" a la Gran Bretanya, "drehelier" a Alemanya o "viola de roda" a Catalunya.